

Силабус курсу

ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО

Освітній ступінь – перший бакалаврський
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки, семестр – 3 рік, 5 семестр
Компонент освітньої програми: обов'язковий
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.г.н., доц. Питуляк Мирослава Романівна

Контактна інформація

myroslava.pytuliak@gmail.com 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Курс «Ландшафтознавство» спрямований на формування у студентів світоглядних, загальнонаукових та конкретно-наукових знань про ландшафти, а також на прикладні аспекти їх раціонального використання.

Метою курсу є: формування у студентів уявлення про нерозривну єдність всіх природних компонентів ландшафтної сфери Землі, знань про природні та антропогенні комплекси, наукові основи оптимізації взаємовідносин людини і природи, принципи і методи дослідження ландшафтів.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль І	
Ландшафтознавство як наука. Ландшафти, їх структура та класифікація	
Тема 1. Предмет і зміст ландшафтознавства	Знати історію розвитку ландшафтних ідей і ландшафтознавства; Знати закономірності регіональної та локальної диференціації географічної оболонки на природні територіальні комплекси різних рангів; Знати закономірності структури, функціонування, динаміки і розвитку ландшафтів; Знати принципи класифікації ландшафтів та їх механізми реакції на господарську діяльність людини.
Тема 2. Історія виникнення та розвитку ландшафтознавства	
Тема 3. Закономірності і фактори фізико-географічної диференціації географічної оболонки.	
Тема 4. Поняття про ландшафт.	
Тема 5. Структура ландшафтів.	
Тема 6. Функціонування, динаміка і розвиток ландшафтів.	
Тема 7. Систематизація і класифікація ландшафтів.	
Змістовий модуль 2.	
Ландшафтні дослідження та фізико-географічне районування	
Тема 8. Методика і методи ландшафтознавчих досліджень	Аналізувати ландшафтні карти і виділяти морфологічні одиниці ландшафтів різних рангів, пізнавати їх генезис, сучасні функціонально-
Тема 9. Ландшафтний моніторинг.	

Тема 10. Ландшафтне прогнозування	динамічні процеси, систематизувати природні територіальні комплекси, аналізувати їх горизонтальну і вертикальну структуру, давати рекомендації щодо регіонального використання змінених людиною ландшафтів. Знати основні напрямки прикладних ландшафтних досліджень; Знати основні класи антропогенних ландшафтів та їх характеристику; Знати одиниці та схеми фізико-географічного районування.
Тема 11. Прикладні ландшафтні дослідження.	
Тема 12. Антропогенні зміни ландшафтів. Антропогенні ландшафти.	
Тема 13. Ландшафти і взаємодія природи і суспільства.	
Тема 14. Поняття про фізико-географічне районування.	
Тема 15. Одиниці та схеми фізико-географічного районування	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність розуміти предметну область та професійну діяльність
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ФК 2.	Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів.
ФК 5	Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності.
ФК 9.	Здатність розуміти та пояснювати особливості фізико-географічних об'єктів у геосферах, взаємозв'язки у ландшафтах та біогеоценозах.
ПРН 2.	Знає елементи теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методи їх реалізації.
ПРН 3	Розуміє основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їх компонентів; причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них; наслідки і детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.
ПРН 4.	Знає просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях; усвідомлює зміни, які відбуваються у географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників.

Літературні джерела

1. Воловик В. М. Ландшафтознавство: курс лекцій. – Вінниця: Твори, 2018. – 254 с.
2. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: теорія і практика: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2005. – 124 с.
3. Гродзинський М.Д. Ландшафтознавство. / М.Д.Гродзинський, О.В. Савицька К.: Видавничо-поліграфічний центр Київський університет, 2008. — 319 с.
4. Денисик Г.І. Антропогенні ландшафти Правобережної України. – Вінниця: Арбат, 1998. – 289 с.

5. Денисик Г.І. Антропогенне ландшафтознавство: навчальний посібник. Частина І. Глобальне антропогенне ландшафтознавство / Г.І.Денисик. – Вінниця: ПП «ГД Едельвейс і К», 2012. – 336 с.
6. Исаченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. – М.: Высшая школа, 1991.
7. Ковалишин Д. І. Основи і методи наукових досліджень у фізичній географії: Навчальний посібник / М. Я. Сивий, М. Р. Питуляк, М. В. Питуляк та ін. – Тернопіль: Астон, 2014. – 260 с.
8. Ландшафтознавство. Навчально-методичний посібник. Упорядники: Питуляк М.Р., Питуляк М.В.. – Тернопіль, ТНПУ. – 2017. – 120 с.
9. Міллер Г.П., Петлін В.М., Мельник А.В. Ландшафтознавство: теорія і практика. Львів вид-во ЛНУ, 2002. – 172 с.
10. Міхелі С.В. Основи ландшафтознавства: курс лекцій для студентів географічних спеціальностей педагогічних вищих навчальних закладів. – Київ-Кам'янець-Подільський: «Абетка-Нова», 2002. – 184 с.
11. Мельник А.В., Міллер Г.П. Ландшафтний моніторинг. – К., 1993. – 152 с.
12. Мельник А.В. Основи регіонального еколого-ландшафтознавчого аналізу. - Львів: Літопис, 1997. – 229 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі лабораторного заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1- 7) усне опитування, тести, завдання	30
ЗМ 2 (теми 8-15) усне опитування, тести, завдання	30
ІНДЗ (1 – 15 теми)	10
Екзамен (теми 1 – 15) тести, завдання	30

Вид підсумкового контролю:

екзамен

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних і семінарських робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE